

29 Νοεμβρίου, 1991

[ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, Δ/σής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΖΟΛΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η Αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 366/90).

-
- Αναθεωρητική Δικαιοδοσία — Δικαστικός έλεγχος — Αξιολόγηση
— Το Ανώτατο Δικαστήριο δεν ελέγχει την αξιολόγηση από τη
Διοίκηση των ενώπιόν της στοιχείων και πραγματικών γεγονότων
έστω κι αν το ίδιο αξιολογώντας τα στοιχεία αυτά θα κατέληγε σε
διαφορετικό συμπέρασμα. 5
- Αναθεωρητική Δικαιοδοσία — Δικαστικός έλεγχος — Ουσιώδη στοι-
χεία — Το Δικαστήριο δεν λαμβάνει υπόψη του αποδεικτικά στοι-
χεία και βεβαιώσεις προσώπων πάνω σε ουσιώδη γεγονότα τα
οποία δεν είχαν τεθεί ποτέ ενώπιον της Διοίκησης κατά το χρόνο
έκδοσης της επίδικης απόφασης. 10
- Εκτοπισθέντες και Παθόντες — Προσφυγική ταυτότητα — Δικαιού-
ται στην έκδοσή της όποιος πληροί τα κριτήρια του όρου "εκτοπι-
σθείς" όπως καθορίζονται στο Σχέδιο Βοήθειας Εκτοπισθέντων
και Παθόντων — Εκτοπισθείς είναι άτομο του οποίου μόνιμη κα-
τοικία ευρίσκεται στην περιοχή που είναι κατεληγμένη από τους 15
Τούρκους ή είναι απροσπέλαστη — Μόνιμη κατοικία πρέπει να
εννοείται ως συνήθης διαμονή — Ουσιώδης χρόνος για όσους
ισχυρίζονται ότι διέμεναν στην Αμμόχωστο είναι ο χρόνος της
δεύτερης Τουρκικής εισβολής.
- Ο αιτητής με την προσφυγή του αυτή προσέβαλε την απόφαση 20
των καθ' ων η αίτηση με την οποία απέρριψαν αίτημά του για ανα-
νέωση της προσφυγικής του ταυτότητας.
- Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση,
αποφάσισε ότι:
- (1) Στο βαθμό που το επιχείρημα του Αιτητή καλεί το Δικαστή- 25
ριο να ελέγξει την αξιολόγηση από την Επιτροπή των ενώπιόν της
στοιχείων ή τη βαρύτητα που η Επιτροπή απέδωσε στον καθένα
από αυτά ή την αποδοχή από την Επιτροπή ως αξιόπιστης της εκ-

δοχής που περιέχεται στη βεβαίωση ενός προσώπου αντί της εκδοχής άλλου προσώπου, το επιχείρημα κρίνεται ανυπόστατο και απορρίπτεται. Τα θέματα αυτά είναι εκτός δικαστικού ελέγχου.

5 (2) Ανυπόστατο είναι επίσης το επιχείρημα του Αιτητή στο βαθμό που καλεί το Δικαστήριο να λάβει υπόψη του και/ή να αξιολογήσει αποδεικτικά στοιχεία, βεβαιώσεις προσώπων πάνω σε ουσιώδη γεγονότα, τα οποία δεν είχαν ποτέ τεθεί ενώπιον της Επιτροπής κατά το χρόνο της μελέτης του αιτήματος του Αιτητή και της έκδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης αναφορικά με αυτό. Ο δικαστικός έλεγχος μιας διοικητικής πράξης ή απόφασης γίνεται με βάση τα δεδομένα που το διοικητικό όργανο είχε ενώπιόν του κατά τη λήψη της απόφασης.

10 (3) Ο ουσιώδης χρόνος για όσους ισχυρίζονται ότι είχαν τη μόνιμη κατοικία τους στην Αμμόχωστο είναι ο χρόνος της δεύτερης Τούρκικης εισβολής η οποία, όπως όλοι γνωρίζουμε, άρχισε στις 14 Αυγούστου και συμπληρώθηκε λίγες μέρες αργότερα. Αναφορικά με τον ουσιώδη αυτό χρόνο η Επιτροπή δεν έχει προβεί σε κανένα εύρημα και ως εκ τούτου η προσβαλλόμενη απόφαση παραμένει χωρίς οποιαδήποτε αιτιολογία. Είναι φανερό από τα ενώπιόν μου στοιχεία ότι η Επιτροπή παρέλειψε να κάμει τη δέουσα έρευνα αναφορικά με τον ουσιώδη στην περίπτωση του Αιτητή χρόνο και ακολούθως να προβεί στα αναγκαία ευρήματα ως προς τη μόνιμη κατοικία του Αιτητή κατά τον αμέσως προηγούμενο της δεύτερης φάσης της εισβολής χρόνο.

25 *Επίδικη απόφαση ακυρώνεται με £75 έξοδα.*

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Θεοδούλου ν. Δημοκρατίας (Προσφυγή Αρ. 949/89, ημερ. 27/11/90)

Ζαβρός ν. Δημοκρατίας (Προσφυγή Αρ. 779/87, ημερ. 26/1/89)

Δημοκρατία ν. Ματθαίου (Α.Ε. 832, ημερ. 12/7/90)

30 *Χαραλάμπους κ.ά. ν. Δημοκρατίας κ.ά. (1991) 4 ΑΑΔ. 155.*

Razis and Another v. Republic (1979) 3 CLR 127.

Προσφυγή.

35 Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία αρνήθησαν την αντικατάσταση και/ή ανανέωση της προσφυγικής ταυτότητας του αιτητή.

Α. Παναγιώτου για Στ. Δρυμιώτη, για τον αιτητή.

Α. Βασιλειάδης, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α', για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Ο Γεώργιος Πιτζόλης, Αιτητής στην παρούσα προσφυγή, ζητά τις πιο κάτω θεραπείες: 5

"1. Δήλωσιν και/ή απόφασιν του Σεβαστού Δικαστηρίου ότι η απόφασις και/ή πράξις και/ή παράλειψις των καθ' ων η αίτησις διά της οποίας ούτοι αρνούνται την αντικατάστασιν και/ή ανανέωσιν της προσφυγικής ταυτότητας του αιτητού είναι παράνομος, άκυρος και ότι αυτή στερείται εννόμου αποτελέσματος. 10

2. Δήλωσιν και/ή απόφασιν του Σεβαστού Δικαστηρίου ότι η απόφασις και/ή πράξις των καθ' ων η αίτησις όπως θεωρήσουν αυτόν ως μη εκτοπισθέντα είναι άκυρος, παράνομος και αυτή στερείται εννόμου αποτελέσματος. 15

3. Δήλωσιν και/ή απόφασιν και/ή διακήρυξιν του Σεβαστού Δικαστηρίου ότι η ως άνω απόφασις των καθ' ων η αίτησις ως παράνομος και άκυρος έδει όπως ακυρωθή και οτιδήποτε έχει παραλειφθή δέον όπως διενεργηθή. 20

Τα γεγονότα είναι σε συντομία τα εξής: Ο Αιτητής είναι Ανώτερος Κτηνιατρικός Λειτουργός, γεννήθηκε δε στο κατεχόμενο χωριό Κώμη-Κελή της επαρχίας Αμμοχώστου. Η σύζυγός του κατάγεται από την Αμμόχωστο και κατά το χρόνο της Τούρκικης εισβολής ήταν ιδιοκτήτρια, όχι όμως εγγεγραμμένη, μίας οικίας στην οδό Τρύφωνος αρ. 3 στην Αμμόχωστο. Στην ίδια αυλή υπάρχει άλλη οικία στην οποία κατοικούσαν οι γονείς της μέχρι τον εκτοπισμό τους. Σαν αποτέλεσμα δήλωσης του Αιτητή ότι εκτοπίστηκε από την Αμμόχωστο λόγω της Τούρκικης εισβολής, η Διοίκηση εξέδωσε σ' πόν και την οικογένειά του προσφυγική ταυτότητα με αριθμό 80640 ημερομηνίας 25 30

8 Νοεμβρίου 1974.

Στις 25 Σεπτεμβρίου 1987 ο Αιτητής υπέβαλε αίτηση για αντικατάσταση της προσφυγικής του ταυτότητας και για να υποστηρίξει τη θέση του ότι έχει εκτοπιστεί από την Αμμόχωστο υπέβαλε βιογραφικό σημείωμα στο οποίο αναφέρει τα εξής:

"Γεννήθηκα στην Κώμη-Κεπήρ της Επαρχίας Αμμοχώστου στις 13.9.1939. Φοίτησα στο Δημοτικό Σχολείο του χωριού μου και στη συνέχεια στο Ελληνικό Γυμνάσιο Αμμοχώστου, απ' όπου απεφοίτησα το 1958. Αφού εργάστηκα για ένα περίπου χρόνο στον ιδιωτικό τομέα, είχα εγγραφεί το 1959 στην Κτηνιατρική Σχολή του Αριστοτελείου πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης από την οποία αποφοίτησα το 1966. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι από Ιούνιο 1964 μέχρι Σεπτέμβριο 1965 διέκοψα τις σπουδές μου και υπηρέτησα εθελοντικά στις τάξεις της Ε.Φ. απ' όπου απολύθηκα την 21.5.66 κατόπιν σχετικής έγκρισης της εθελοντικής μου κατάταξης και διαταγής απόλυσής μου από τον τότε Υπουργό Εσωτερικών και Άμυνας.

Στις 26.5.1966 αφού επέστρεψα στην Κύπρο διορίστηκα, στη θέση Βοηθού Κτηνιατρικού Λειτουργού πάνω σε έκτακτη βάση και στη συνέχεια αφού υπηρέτησα μέχρι τις 9.10.66 στη Λευκωσία και Αμμόχωστο, στις 10.10.66 τοποθετήθηκα και ανάλαβα καθήκοντα στον Κτην. Σταθμό Λεοναρίσσου απ' όπου στις 22.7.68 μετατέθηκα στο Επαρχιακό Κτην. Γραφείο Λάρνακας και στη συνέχεια μετατέθηκα την 15.9.72 στην Κεντρική Υπηρεσία Αθαλάσσας, όπου υπηρέτησα μέχρι τη Β' Φάση της Τούρκικης Εισβολής. Στη συνέχεια με βάση οδηγίες, ανέλαβα εργασία και πάλι στο Επ. Κτην. Γραφείο Λκας για σκοπούς συντονισμού και εποπτείας και των νέων Κτην. Σταθμών που δημιουργήθηκαν έκτακτα ύστερα από την εισβολή για εξυπηρέτηση ιδιαίτερα των προσφύγων κτηνοτρόφων. Επακολούθησε στις 1.11.75 κανονική μετάθεσή μου στη Λάρνακα όπου υπηρέτησα μέχρι 30.11.1981 οπότε μετατέθηκα ξανά

στην Κεντρική Υπηρεσία όπου συνεχίζω να υπηρετώ μέχρι σήμερα.

Τον Ιούλη του 1971 αρραβωνιάστηκε την Αγάθη Ανδρέα Νικολάου από την Αμμόχωστο (Τρύφωνος 3 Περιοχή Αγίας Ζώνης) την οποία παντρεύτηκε στις 22.8.1971 στην εκκλησία της Αγίας Ζώνης και στη συνέχεια δεχθήκαμε συγχαρητήρια στην οικία της γυναίκας μου (Τρύφωνος 3 δίπλα ακριβώς από την οικία του πεθερού που έχει τον ίδιο αριθμό). 5

Επειδή επίκειτο αναχώρησή μου στο εξωτερικό για σκοπούς μεταπτυχιακής εκπαίδευσης στις 3.9.71 η οποία βέβαια αρχικά αναβλήθηκε για τις 3.1.72 και τελικά πραγματοποιήθηκε στις 5.4.72 κατά την περίοδο Ιούλη-Δεκέμβρη 1971 κατοικούσα στην Αμμόχωστο και πηγαινοερχόμουν στη Λάρνακα που ήταν ο τόπος εργασίας μου. Από το Γενάρη-Απρίλη 1972 είχα νοικιάσει κατοικία στη Λάρνακα στην οποία διέμενα μέχρι την αναχώρησή μου για την Αγγλία για τον πιο πάνω σκοπό. Κατά τη διάρκεια της απουσίας μου (Απρίλης-Σεπτέμβριος 1972) η σύζυγός μου διέμενε στην οικία του πεθερού μου στην Αμμόχωστο καθώς και την οικία των γονιών μου στην Κώμη-Κεπήρ, για τον λόγο ότι η ιδιόκτητη κατοικία στην Αμμόχωστο νοικιάστηκε στον Άγγλο DOUGLAS ALLWRIGHT για σκοπούς εξόφλησης των χρεών που δημιουργήθηκαν για την ανέγερση της κατοικίας της. 10
15
20
25

Στις 22.8.72 η γυναίκα μου γέννησε το πρώτο παιδί ονόματι Μαρία στην Κλινική του κ. Χ" Αθανασίου στην Αμμόχωστο.

Από το Σεπτέμβρη - Νιόμβη του 1972 που επέστρεψα από την Αγγλία και υπηρετούσα στη Λευκωσία πηγαινοερχόμουν στην Αμμόχωστο βασικά διότι η σύζυγός μου ήθελε περιποίηση λόγω δυστοκίας και συνάμα λόγω του βρέφους οπότε το Νιόμβρη του 1972 περίπου αναγκάστηκε να νοικιάσω κατοικία στην Οδό Πατρών Αρ. 19 στο Καΐμακλί κοντά στο παλαιό γκαράζ Πηλα- 30
35

5 κούτα όπου παρέμεινα μέχρι την 15.7.74. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι από τον Ιούνη - Σεπτέμβρη του 1973 η γυναίκα μου και η κόρη μου διέμεναν στο σπίτι του πεθερού μου στην Αμμόχωστο καθώς και εγώ τις

10 πιο πολλές μέρες λόγω υπηρεσιακών αναγκών (Εκστρατεία Βρουκέλλωσης) στην Επαρχία Αμμοχώστου και Διαμέρισμα Καρπασίας. Επίσης κατά την περίοδο Ιούνη - Αυγούστου 1974 επειδή η γυναίκα μου εγκυμονούσε και είχε προβλήματα (χαμηλή αιμοσφαιρίνη -

15 πίεση) διέμενε με την κόρη μας στην οικία του πατέρα της στην Αμμόχωστο. Την 16.7.74 έφυγα και εγώ από την κατοικία που νοικίαζα στο Καϊμακλί και έμεινα με την οικογένειά μου στην Αμμόχωστο απ' όπου ταξί-δευα καθημερινά στον τόπο εργασίας μου στην Αθαλάσσα.

Παρόλο ότι δεν ήμουν στρατεύσιμος, εν τούτοις είχα καταταγεί εθελοντικά στο 331 Τ.Π. στις 20.7.74 όπου υπηρετήσα μέχρι τις 4.8.74 όπου απολύθηκα λόγω πλεονασμού.

20 Από την ημερομηνία της απόλυσής μου μέχρι και την 19.8.74 κατοικούσα με την οικογένεια στην Αμμόχωστον και πηγαινοερχόμουνα στον τόπο εργασίας μου.

25 Επειδή η περιοχή που νοικίαζα σπίτι στο Καϊμακλί ήταν πολύ επικίνδυνη, μεταξύ της πρώτης και δεύτερης φάσης της εισβολής μετέφερα όπως όλοι σχεδόν οι κάτοικοι της περιοχής αυτής τα έπιπλα και τον εξοπλισμό που είχα, στο ιδιόκτητο σπίτι της γυναίκας μου στην

30 Αμμόχωστο επειδή ο ενοικιαστής είχε μετακομίσει στις Βάσεις και η οικογένειά του έφυγε για την Αγγλία.

Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί ότι είχα προειδοποιη-ση από τον εκπρόσωπο της ιδιοκτήτριας της κατοικίας που νοικίαζα στο Καϊμακλί ότι έπρεπε να την εκκενώ-σω μέχρι το τέλος Αυγούστου του 1974.

35 Στις 21.8.74 λόγω της εισβολής εγκατέλειψα την

οικία μας στην Αμμόχωστο και εγκαταστάθηκα προσωρινά και έκτακτα με την οικογένεια του πεθερού μου, του αδελφού του και άλλων συγγενών σε χωράφι της Ορμήδειας κοντά στο Κέντρο Ρομάντζο. Στις επόμενες λίγες μέρες ύστερα από σχετική ανακοίνωση από ραδιοφώνου για ανάληψη καθηκόντων παρουσιάστηκα στην Αθαλάσσα απ' όπου πήρα οδηγίες για ανάληψη καθηκόντων στη Λάρνακα οπότε μετακόμισα από την Ορμήδεια σε κατοικία που νοικίασα στη Λάρνακα γύρω στα μέσα του Οκτώβρη του 1974.

Τώρα κατοικώ με την οικογένειά μου στο χωριό Γέρι (Γρ. Αυξεντίου Αρ. 33) σε κατοικία που έχω ανεγείρει σε ιδιόκτητο οικόπεδο ύστερα από την παραχώρηση σε μένα χαμηλότοκου δανείου ύψους £10,000 προς 4% στα πλαίσια του σχεδίου στέγασης εκτοπισθέντων Δημοσίων Υπαλλήλων μέσω της Συν. Οικ. Ετ. Δημ. Υπαλλήλων Λ/σίας Λτδ. Επιπρόσθετα, στο ίδιο οικόπεδο έχουν στεγαστεί και οι γονείς μου που ήταν εγκλωβισμένοι μέχρι και το έτος 1976, οι οποίοι καλύφθηκαν στα πλαίσια του Κυβ. σχεδίου αυτοστέγασης εκτοπισθέντων.

Πέραν των όσων έχουν αναφερθεί πιο πάνω, πληροφορείστε ότι κατέχω σπίτι στην Κώμη - Κεπήρ καθώς και κτηματικήν περιουσία που μου μεταβιβάστηκαν από τους γονείς μου και τον παππού μου ονόματι Κυριακό Παρασκευά (Πιτζόλη).

Επίσης η γυναίκα μου κατέχει μαζί με τον πατέρα της περιβόλι 28 σκαλών στο χωριό Καλοψίδα Αμμοχώστου που το αγόρασαν το 1972.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι όλα τα δώρα του γάμου μου, καθώς και άλλα μεγάλα επίπλα βρισκονταν ανέκαθεν είτε στο σπίτι του πεθερού στην Αμμόχωστο, είτε στο σπίτι της γυναίκας μου στην Αμμόχωστο, ακόμα και όταν τούτο νοικιάστηκε.

Κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας μου πριν την εισβο-

λή στη Λάρνακα και Λευκωσία μετέβαινα ανελλιπώς κάθε Σαββατοκυριακό στην Αμμόχωστο ή την Κώμη-Κεπήρ ή και στα δύο.

5   Συνημμένα σας αποστέλλονται φωτοτυπικά αντίγραφα σχετικής αλληλογραφίας (δικής μου επιστολής προς τον Γεν. Λογιστή με ημερ. 23.9.76) καθώς και βεβαίωσης του Διευθυντή Τμήματος Κτηνιατρικών Υπηρεσιών με ημερ. 11.1.77 σχετικά με έγκρισή μου σαν εκτοπισθέντα από μέρους του Γεν. Λογιστή.

10   Είμαι στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε πληροφορίες/επεξηγήσεις ήθελαν απαιτηθεί κατά την εξέταση της περίπτωσηής μου αυτής."

15   Η Υπηρεσία Εγγραφής του Υπουργείου Εσωτερικών διεξήγαγε έρευνα μέσω του λειτουργού της Σωτήρη Αραούζου η οποία έφερε σε φως τα ακόλουθα:

20   (α) Για την περίοδο 1972-1973 η σύζυγος του Αιτητή ήταν εγγεγραμμένη στους εκλογικούς καταλόγους της Αμμοχώστου ως κάτοικος της οικίας στην οδό Τρύφωνος αρ. 3. Για την ίδια περίοδο ο Αιτητής δεν ήταν εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους είτε του Καϊμακλίου είτε της Κώμης - Κεπήρ είτε της Αμμοχώστου.

                  (β) Η κατανάλωση ρεύματος στην οικία της οδού Τρύφωνος αρ. 3 στην Αμμόχωστο είναι στο όνομα του Άγγλου ενοικιαστή της οικίας Douglas Alwright.

25   (γ) Η ιδιοκτήτρια της γειτονικής οικίας στην οδό Πατρών αρ. 17 ανέφερε ότι πριν και μέχρι την εισβολή ο Αιτητής έμενε με τη γυναίκα και το παιδί τους στην οικία αρ. 19.

30   (δ) Η ιδιοκτήτρια της γειτονικής οικίας στην οδό Πατρών αρ. 17 ανέφερε ότι πριν και μέχρι την εισβολή ο Αιτητής έμενε με τη γυναίκα και το παιδί του στην οικία αρ. 19.

(ε) Δεν παρατηρήθηκε οποιαδήποτε μείωση στην κατανάλωση νερού στην οικία αρ. 19 κατά την περίοδο Ιουνίου 1973 - Ιουλίου 1974 κατά την οποία σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του Αιτητή, κατοικούσε στην Αμμόχωστο.

5

Αξιολογώντας τα πιο πάνω γεγονότα η Υπηρεσία Εγγραφής συμπέρανε "ότι συνήθης διαμονή του Αιτητή και της οικογένειάς του πριν και μέχρι την εισβολή ήταν η οδός Πατρών 19 στο Καϊμακλί και όχι η Αμμόχωστος". Εισηγήθηκε, ως εκ τούτου, στην Επιτροπή Εξετάσεως Προσφυγικής Ιδιότητας Αιτητών Ειδικών Περιπτώσεων (που στο εξής θα αναφέρεται ως η "Επιτροπή") την απόρριψη της αίτησης του Αιτητή.

10

Η Επιτροπή μελέτησε το θέμα στη συνεδρία της ημερομηνίας 12 Μαΐου 1988 και αποφάσισε "ότι πρέπει να ζητηθούν περισσότερα στοιχεία και ιδιαίτερα από γείτονες από την Αμμόχωστο". Τα αποτελέσματα της νέας έρευνας περιγράφονται στα ακόλουθα δυο Σημειώματα που ετοίμασε και υπόβαλε στην Επιτροπή ο Σωτήρης Αραούζος εκ μέρους της Υπηρεσίας Εγγραφής:

15

20

Σημείωμα 26ης Ιουλίου, 1988

"Σύμφωνα με τις οδηγίες της Επιτροπής στο Ερ. 15 εντοπίσθηκαν και ρωτήθηκαν άτομα τα οποία είναι εκτοπισμένα από την οδό Τρύφωνος στην Αμμόχωστο.

2. Συγκεκριμένα ρωτήθηκαν τ' ακόλουθα άτομα:

25

(α) Παναγιώτης Αρτεμίου, Δ.Τ. 025879, Τρύφωνος 2, Αμμόχωστος, Τηλ. 051-67181: Μου ανέφερε ότι τα δύο τελευταία χρόνια πριν την εισβολή οι αιτητές έμεναν στη Λευκωσία και το σπίτι τους το νοικίαζαν σ' ένα Εγγλέζο.

30

(β) Μαρία Π. Πέτρου Πρ. 32132, 12Α Τρύφωνος, Αμμόχωστος: Μου ανέφερε ότι το σπίτι της Αγάθης Πιτζιόλη το νοικίαζε ένας Εγγλέζος μέχρι την εισβο-

λή. Η Αγάθη έμενε στη Λευκωσία. Αν πήγε στην Αμμόχωστο τον καιρό των ταραχών δεν θυμάται.

5 (γ) Μαρία Γ. Καζάκου Πρ. 27161, 12Α Τρύφωνος, Αμμόχωστος, Τηλ. 039-22171. Μου ανέφερε ότι η Αγάθη έμενε στη Λευκωσία. Στο σπίτι της στην Αμμόχωστο έμενε ένας Εγγλέζος μέχρι και την εισβολή. Θυμάται χαρακτηριστικά που έλεγαν ότι επειδή έμενε και Εγγλέζος εκεί θα τους βοηθούσε αν είχαν πρόβλημα.

10 (δ) Δημήτρης Χριστοφή Δ.Τ. 322415 Πρ. 22714 Τηλ. 051-264462: Μου ανάφερε ότι ο Εγγλέζος που ενοικίαζε το σπίτι του αιτητή έμενε εκεί μέχρι την εισβολή. Θυμάται χαρακτηριστικά ότι όταν άρχισε η εισβολή και αυτός ξεκίνησε με τα στρατιωτικά για να
15 καταταγεί, ο Εγγλέζος τον ρώτησε τι συμβαίνει.

3. Από τις πιο πάνω μαρτυρίες απορρίπτεται κατηγορηματικά ο ισχυρισμός που πρόβαλε ο αιτητής ότι ο Εγγλέζος στον οποίο ενοικίαζε το σπίτι του στην Αμμόχωστο έφυγε απ' αυτό πριν την εισβολή. Όλες οι μαρτυρίες αναφέρουν ότι ο Εγγλέζος ήταν εκεί μέχρι και την εισβολή.
20

4. Επίσης από τα όσα ο ίδιος ο αιτητής αναφέρει στο Ερ. 3, Παράγρ. 2 (αίτησή του με ημερ. 23.9.76 προς το Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας για να θεωρηθεί
25 σαν εκτοπισμένος Δημόσιος Υπάλληλος) προκύπτει ότι η μετάβαση του μεταξύ 1ης και 2ης εισβολής από το Καϊμακλί στην Αμμόχωστο έγινε γιατί η περιοχή όπου διέμενε στο Καϊμακλί ήταν επικίνδυνη και μετέφερε όλα τα πράγματά του στην Αμμόχωστο για να τα
30 σώσει. Άρα ο ισχυρισμός του ότι πρόθεσή του ήταν η μόνιμη εγκατάστασή του στην Αμμόχωστο δεν ευσταθεί.

5. Η αίτηση υποβάλλεται στην Επιτροπή για λήψη απόφασης."

Σημείωμα 31ης Αυγούστου 1988

"Ο κ. Γιάννης Ασιήκκαλης τον οποίο επισκέφθηκα στο σπίτι του στην οδό Ομήρου 9 στο Καΐμακλί μου ανάφερε ότι ο κ. Πιτζόλης διέμενε οικογενειακώς στο Καΐμακλί στην οδό Πατρών 19 μέχρι και την α' εισβολή. Το σπίτι ανήκε στην κουνιάδα του κ. Ασιήκκαλη η οποία ήταν εγκατεστημένη στην Αφρική. Τα ενοίκια τα έπαιρνε ο κ. Ασιήκκαλης.

Σε ερώτησή μου προς τον κ. Ασιήκκαλη κατά πόσο ο κ. Πιτζόλης τον προειδοποίησε πριν την εισβολή ότι σκόπευε να εγκαταλείψει το σπίτι, ο κ. Ασιήκκαλης απάντησε ότι δεν θυμάται κάτι τέτοιο. Το μόνο που θυμάται είναι ότι μια φορά ο κ. Πιτζόλης του έκαμε παράπονο για το λάκκο αποχέτευσης προειδοποιώντας ότι αν δεν επιδιορθωνόταν θα έφευγε και τότε ο κ. Ασιήκκαλης διόρθωσε τις αποχετεύσεις και το θέμα έκλεισε."

Στη συνεδρία της με ημερομηνία 15 Σεπτεμβρίου 1988 η Επιτροπή μελέτησε τα στοιχεία που υποβλήθηκαν και αποφάσισε να απορρίψει την αίτηση. Οι διαπιστώσεις της Επιτροπής αναφορικά με τα ουσιώδη γεγονότα και/ή το αιτιολογικό της απόφασής της περιέχονται στο πιο κάτω απόσπασμα του πρακτικού της συνεδρίας ημερομηνίας 15 Σεπτεμβρίου 1988:

"Αρ. Φακ. 1547 Γεώργιος Σπύρου Πιτζόλης Δ.Τ.328762

Ο κ. Πιτζόλης υπέβαλε αίτηση στις 28.9.87 για αντικατάσταση της προσφυγικής του ταυτότητας με τόπο εκτοπισμού την οδό Τρύφωνος 3, Αμμόχωστος. Ο κ. Πιτζόλης είναι Ανώτερος Κτηνιατρικός Λειτουργός στο Τμήμα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών. Από το 1966 μέχρι το 1968 εργάστηκε στο Λεονάρισσο, από το 1968 μέχρι το 1972 στη Λάρνακα και από 15.9.72 μέχρι την εισβολή στην Κεντρική Υπηρεσία στην Αθαλάσσα. Το 1971 παντρεύτηκε με τη νυν σύζυγό του από την Αμμό-

5 χωστο. Από το Νοέμβριο του 1972 ο κ. Πιτζόλης νοικίασε κατοικία στην οδό Πατρών 19 στο Καΐμακλί και διέμενε σ' αυτή μέχρι 15.7.74. Η σύζυγός του και το παιδί του από το καλοκαίρι του 1973 ισχυρίζεται ότι
10 διέμεναν στην Αμμόχωστο. Μεταξύ πρώτης και δεύτερης εισβολής μετέφερε όλα τα πράγματα του στην Αμμόχωστο γιατί η περιοχή όπου διέμενε στο Καΐμακλί ήταν επικίνδυνη. Η σύζυγός του είχε ιδιόκτητη κατοικία στην Αμμόχωστο, οδός Τρύφωνος 3, που ήταν νοικιασμένη σε Βρετανό μέχρι την εισβολή."

Η πιο πάνω απόφαση της Επιτροπής κοινοποιήθηκε στον Αιτητή με συστημένη επιστολή του Λειτουργού Εγγραφής ημερομηνίας 20 Σεπτεμβρίου 1988, στην οποία αναφέρονται τα εξής:

15 "Η αίτησή σας που υποβλήθηκε στο Γραφείο μας για αντικατάσταση της προσφυγικής σας ταυτότητας, με αρ. 80640 Δ.Τ. 328762 μελετήθηκε προσεχτικά από την
20 Επιτροπή Εξετάσεως Προσφυγικής Ιδιότητας Αιτητών Ειδικών Περιπτώσεων στη συνεδρία την 15.9.1988 και λυπούμαι να σας πληροφορήσω ότι δεν κατέστη δυνατό να εγκριθεί. Ως εκ τούτου η προσφυγική ταυτότητα με αρ. 80640 ακυρώθηκε.

25 2. Η πιο πάνω απόφαση βασίζεται στο γεγονός ότι η συνήθης διαμονή σας πριν την Τουρκική εισβολή δεν ήταν οποιαδήποτε τουρκοκρατούμενη περιοχή."

30 Με επιστολή του ημερομηνίας 17 Οκτωβρίου 1988 ο Αιτητής ζήτησε την επανεξέταση της αίτησής του από την Επιτροπή. Το αίτημά του έγινε δεκτό. Ακολούθησε νέα έρευνα. Ο Αιτητής παρουσίασε βεβαίωση του κ. Πολυδώρου, Διευθυντή Τμήματος Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου 1988, στην οποία αναφέρονται τα εξής:

35 "Με την παρούσα επιβεβαιούται ότι ο κ. Πιτζόλης Ανώτερος Κτηνιατρικός Λειτουργός στο Τμήμα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών ο οποίος κατά την περίοδο πριν

από την Τουρκική εισβολή υπηρετούσε στη Λευκωσία, (Αθαλάσσα), επανειλημμένα μου είχε υποβάλει προφορικά αίτημα για μετάθεσή του στο Επαρχιακό Κτηνιατρικό Γραφείο Αμμόχωστου.

Πρόθεση του Γμήματος ήταν να ικανοποιήσει το αίτημά του στα πλαίσια των υπηρεσιακών αναγκών μέσα στο 1974, πράγμα που τελικά δεν έγινε κατορθωτό, συνεπεία της Τούρκικης εισβολής και κατάληψης του Επαρχιακού Κτηνιατρικού Γραφείου στην Αμμόχωστο." 5 10

Στις 21 Δεκεμβρίου, 1988 ο εν λόγω Σωτήρης Αραούζος υπέβαλε στην Επιτροπή νέο Σημείωμα σχετικά με παραιτέρω έρευνες που διεξήγαγε, στο οποίο αναφέρονται τα εξής:

"Σχετικά με την υπόθεση του κ. Πιτζόλη στις 15 19.12.88 μαζί με το Λειτουργό Εγγραφής επισκεφθήκαμε τ' ακόλουθα πρόσωπα:

(α) Τον κ. Γιάννη Σεργίδη: Ο κ. Σεργίδης διέμενε πριν την εισβολή απέναντι από το σπίτι που νοικίαζε ο κ. Πιτζόλης στο Καϊμακλί. Μας ανέφερε ότι εξ' 20 όσων θυμάται ο κ. Πιτζόλης έφυγε από το Καϊμακλί μεταξύ 1ης και 2ης εισβολής. Μετά την εισβολή συναντήθηκε ξανά με τον κ. Πιτζόλη στην περιοχή ο οποίος και του ανέφερε ότι πήγε στο σπίτι για να πάρει όλα τα πράγματά του. Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι ο κ. Πιτζόλης δεν μετέφερε όλα τα πράγματα του στην Αμμόχωστο όπως ισχυρίζεται. 25

(β) Τον κ. Γιάννη Ασιήκαλη: Ο κ. Ασιήκαλης μένει στην οδό Ομήρου 9 στο Καϊμακλί, είναι γαμπρός της ιδιοκτήτριας του σπιτιού που ενοικίαζε ο 30 κ. Πιτζόλης και ήταν ο υπεύθυνος (μαζί με τη σύζυγό του) για το σπίτι. Μας επιβεβαίωσε όσα μου ανέφερε στις 31.8.88 (Ερ.18). Η σύζυγός του κατά την επίσκεψή μας απουσίαζε.

(γ) Τον κ. Χριστάκη Προκοπίου Υποδιοικητή της ΜΜΑΔ: Ο κ. Προκοπίου ενοικίαζε σπίτι μέχρι την εισβολή δίπλα ακριβώς από τον κ. Πιτζόλη. Μας ανέφερε ότι δεν θυμάται λεπτομέρειες για τον κ. Πιτζόλη διότι δεν είχαν σχέσεις.

(δ) Σε δεύτερη επίσκεψη μας στο σπίτι του κ. Ασσιήκκαλη συναντήσαμε τη σύζυγό του την οποία ως σημειωθεί ο κ. Πιτζόλης επιμόνως ζητούσε να δούμε. Η κα Ασσιήκκαλη ενώπιον του συζύγου της και του γαμπρού της μας ανέφερε ότι σε συνεννόηση με την αδελφή της (ιδιοκτήτρια του σπιτιού που ενοικίαζε ο κ. Πιτζόλης) η οποία έτυχε εκείνη την εποχή να βρίσκεται στην Κύπρο είχε ειδοποιήσει περί ή κατά το Μάιο του 1974 τον κ. Πιτζόλη να εγκαταλείψει το σπίτι διότι η αδελφή της παντρολογούσε την κόρη της και πιθανόν να το χρειαζόταν.

Σε ερώτηση κατά πόσο ο κ. Πιτζόλης ήλθε σε επαφή μαζί της πρόσφατα, η κ. Ασσιήκκαλη απάντησε ότι η τελευταία φορά ήταν πριν το Πάσχα. Μετά από επιμονή μας η κα Ασσιήκκαλη παραδέχτηκε ότι ο κ. Πιτζόλης επικοινωνήσε μαζί της τελευταία και της είπε ότι θα την επισκεφθούν Υπάλληλοι του Υπουργείου Εσωτερικών για να την ρωτήσουν για τη διαμονή του στο σπίτι της αδελφής της.

Αμέσως μετά επισκεφθήκαμε την κ. Ειρήνη Σκούλουκου (Δ.Τ.136988). Πρόκειται για την αδελφή της κας Ασσιήκκαλη, ιδιοκτήτριας του σπιτιού που ενοικίαζε ο κ. Πιτζόλης. Η κα Ειρήνη ενώπιον της θυγατέρας της και μετά από σχετικές ερωτήσεις μας ανέφερε τα ακόλουθα:

Ουδέποτε μίλησε με την αδελφή της να ειδοποιήσει τον κ. Πιτζόλη να εγκαταλείψει το σπίτι γιατί το ήθελε η ίδια (ως σημειωθεί ότι αμέσως πριν την εισβολή η ίδια βρισκόταν στην Κύπρο) ούτε και η ίδια έκανε κάτι τέτοιο. Αντίθετα ο κ. Πιτζόλης εγκατέλειψε το σπίτι κατά την εισβολή από μόνος του.

Τα όσα μας ανέφερε η κα Σκούλουκου μας τα επιβεβαίωσε και η θυγατέρα της.

Από τα πιο πάνω είναι ολοφάνερον ότι η κα Ασσίγκκαλη ψεύδεται και τα όσα μας ανέφερε τα είπε ύστερα από την επικοινωνία με τον κ. Πιτζόλη.

5

Εισήγησή μου είναι όπως η υπόθεση παραπεμφθεί στην Επιτροπή για απόρριψη."

Στις 23 Οκτωβρίου 1989 η Επιτροπή επανεξέτασε το θέμα με βάση όλα τα στοιχεία ενώπιόν της και αποφάσισε να απορρίψει την αίτηση του Αιτητή. Στο σχετικό πρακτικό της συνεδρίας εκείνης αναφέρονται τα εξής:

10

"ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΣΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΤΙΣ
23.10.1989

15

ΠΑΡΟΝΤΕΣ: Χρ. Νικολαΐδης, Πρόεδρος (Λειτουργός Εγγραφής) Σ. Μαυρίδης, Εκπρόσωπος Επιτροπής Προσφύγων Λ. Κάσινος, Εκπρόσωπος Υπηρεσίας Μερίμνης και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων.

20

ΑΠΟΝΤΕΣ: Εκπρόσωπος Υπουργείου Εσωτερικών.

Αρ. Φακ. 1547 Γεώργιος Σπ. Πιτζόλης - Δ.Τ.328762

Ο κ. Πιτζιόλης υπέβαλε αίτηση στις 28.9.87 για αντικατάσταση της προσφυγικής του ταυτότητας με τόπο εκτοπισμού την οδό Τρύφωνος 3, Αμμόχωστος. Η αίτησή του απορρίφθηκε από την Επιτροπή στις 15.9.88 και υπέβαλε ένσταση για την απόρριψή της στις 17.10.88.

25

Η Επιτροπή μετά από διεξοδική συζήτηση του θέματος απεφάσισε ομόφωνα την απόρριψη της πιο πάνω

ένστασης.

5 Όλα τα δεδομένα της έρευνας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η ενέργεια της μεταφοράς μέρους των επίπλων από το Καΐμακλί οδός Πατρών 19 στην Τρύφωνος 3 Αμμόχωστος, δεν έγινε βάσει προμελετημένης απόφασης αλλά ήταν αποτέλεσμα της έκτακτης ανάγκης που δημιουργήθηκε ένεκα της τουρκικής εισβολής. (Αυτό άλλωστε παραδέχεται και ο ίδιος ο κ. Πιτζόλης σε βιογραφικό σημείωμα, Ερ.7 στο Φακ. 1547).

10 Ο ισχυρισμός του κ. Πιτζόλη (που εξάλλου έρχεται σε αντίφαση με την πιο πάνω δήλωσή του) ότι αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το σπίτι στο Καΐμακλί επειδή ειδοποιήθηκε από την διαχειρίστρια να φύγει, δεν ευσταθεί. Διαψεύδουν τούτο κατηγορηματικά τόσο η
15 ιδιοκτήτρια όσο και η κόρη της.

Η Επιτροπή εισηγήθηκε όπως ειδοποιηθεί ο κ. Πιτζόλης να υποβάλει αίτηση για ειδική βεβαίωση."

20 Η απόφαση της Επιτροπής κοινοποιήθηκε στον Αιτητή 41/2 περίπου μήνες αργότερα με επιστολή του Λειτουργού Εγγραφής με ημερομηνία 10 Μαρτίου 1990 στην οποία αναφέρονται τα εξής:

25 "Έχω οδηγίες ν' αναφερθώ στην επιστολή σας με ημερομηνία 17.10.88 με την οποία υποβάλατε ένσταση για την απόρριψη της αίτησής σας για αντικατάσταση της προσφυγικής σας ταυτότητας και ζητήσατε όπως η αίτησή σας επανεξεταστεί από την αρμόδια Επιτροπή.

30 2. Η Επιτροπή Εξετάσεως Προσφυγικής Ιδιότητας Αιτητών Ειδικών Περιπτώσεων στη συνεδρία της 23.10.1989, μετά από εξωνυχιστική συζήτηση και σε βάθος μελέτη της περίπτωσης σας απεφάσισε ομόφωνα όπως απορρίψει την πιο πάνω ένστασή σας.

3. Η πιο πάνω απόφαση της Επιτροπής βασίστηκε στο γεγονός ότι τόσο από τα στοιχεία που υποβάλατε

όσο και από εκείνα που προέκυψαν κατά τη διεξαγωγή της έρευνας για την εξακρίβωση της προσφυγικής σας ιδιότητας διαπιστώθηκε ότι ο τόπος της συνήθους διαμονής σας μέχρι και την 1η εισβολή ήταν το Καϊμακλί, οδός Πατρών αρ. 19 και όχι η Αμμόχωστος.

5

4. Εν όψει των πιο πάνω η απόφαση της Επιτροπής παραμένει αρνητική, όπως σας έγινε γνωστή με την επιστολή μου με τον ίδιο αριθμό φακέλου και με ημερομηνία 20.9.1988, αντίγραφο της οποίας επισυνάπτω για εύκολη αναφορά.

10

5. Εισήγηση της πιο πάνω Επιτροπής είναι όπως υποβάλετε αίτηση για χορήγηση της ειδικής βεβαίωσης για το σπίτι που έχασε η σύζυγός σας στην Αμμόχωστο."

Εναντίον της απόφασης αυτής στρέφεται η παρούσα προσφυγή η οποία βασίζεται στα ακόλουθα νομικά σημεία:

15

"α. Η απόφασις πάσχει και είναι παράνομος καθ' ότι ελήφθη υπό αναρμοδίου και/ή παρανόμου και/ή αντισυνταγματικού οργάνου και δια διαδικασίας παρανόμου και/ή αντισυνταγματικής.

20

β. Η απόφασις ελήφθη άνευ της δεούσης και ενδεδειγμένης ερεύνης, κατόπιν πλάνης περί των πραγματικών γεγονότων, δεν ελήφθησαν υπ' όψιν γεγονότα και στοιχεία τα οποία προσεκόμισε ο αιτητής αλλ' αντιθέτως αυτή εστηρίχθη εις γεγονότα τα οποία δεν έπρεπε να ληφθούν υπ' όψιν.

25

γ. Η απόφασις των καθ' ων η αίτησις είναι γενική και αόριστος και αναιτιολόγητος και/ή στερείται της δεούσης αιτιολογίας.

30

δ. Η απόφασις παραβιάζει τα Συνταγματικά δικαιώματα του αιτητού και τους κανόνες φυσικής δικαιοσύνης."

Τα νομικά σημεία που εγείρονται στις παραγράφους (α) και (δ) δεν έχουν τεκμηριωθεί και δε θα ασχοληθώ με αυτά. Στα πλαίσια των λόγων ακύρωσης που αναφέρονται στις πιο πάνω παραγράφους (β) και (γ) ο ευπαίδευτος δικηγόρος του Αιτητή ισχυρίστηκε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι προϊόν ελλειπούς έρευνας και πλάνης περί τα πράγματα, στερείται δε της δέουσας αιτιολογίας. Επιπρόσθετα ισχυρίστηκε ότι είναι αυθαίρετη και ότι, αν η Επιτροπή αξιολογούσε ορθά και λογικά τα ενώπιον της στοιχεία, θα κατέληγε στο συμπέρασμα ότι κατά το χρόνο της τούρκικης εισβολής ο Αιτητής είχε τη μόνιμη κατοικία του στην οδό Τρύφωνος αρ. 3 στην Αμμόχωστο και είναι ως εκ τούτου "εκτοπισθείς" με την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό η Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 13.503 της 19ης Σεπτεμβρίου 1974.

Στο βαθμό που το επιχείρημα του Αιτητή καλεί το Δικαστήριο να ελέγξει την αξιολόγηση από την Επιτροπή των ενώπιόν της στοιχείων ή τη βαρύτητα που η Επιτροπή απέδωσε στο καθένα από αυτά ή την αποδοχή από την Επιτροπή ως αξιόπιστης της εκδοχής που περιέχεται στη βεβαίωση ενός προσώπου αντί της εκδοχής άλλου προσώπου, το επιχείρημα κρίνεται ανυπόστατο και απορρίπτεται. Τα θέματα αυτά είναι εκτός δικαστικού ελέγχου. Στην προσφυγή αρ. 949/89* *Γιαννάκης Θεοδούλου ν. Δημοκρατίας* η οποία επίσης αφορούσε άρνηση της Διοίκησης να εκδώσει στον αιτητή προσφυγική ταυτότητα, αναφέρονται επί του προκειμένου τα εξής:

"Είναι αυτονόητο ότι σε περιπτώσεις όπως η παρούσα το έργο της αξιολόγησης και εκτίμησης των συλλεγμένων στοιχείων και πληροφοριών είναι δύσκολο γιατί είναι πιθανόν να επιτρέπει των εξαγωγή όχι ενός αλλά περισσότερων λογικών αλλά αντικρουόμενων συμπερασμάτων. Όπως και να έχουν τα πράγματα, γεγονός παραμένει ότι η αξιολόγηση των στοιχείων ενώπιον της Διοίκησης είναι έργο της Διοίκησης και όχι του Δικαστηρίου στην άσκηση της αναθεωρητικής του δικαιοδο-

* Η απόφαση που εκδόθηκε στις 27 Νοεμβρίου 1990

σίας. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας της Ελλάδας η προσέγγιση του Διοικητικού Δικαστηρίου καθορίζεται επί του προκειμένου από τις πιο κάτω νομικές αρχές όπως διατυπώνονται στο 2ο Συμπλήρωμα Νομολογίας του Συμβουλίου Επικρατείας 1953-1960, 1ος Τόμος, σελ. 106: 5

'Ανέλεγκτος είναι εν τη ακυρωτική διαδικασία η περί των πραγμάτων κρίσις της Διοικήσεως' : Απόφαση Σ.Τ.Ε. αρ. 2246/60, ή '..... η κακή εκτίμησις αυτών' : Σ.Τ.Ε. αρ. 953/60. 10

'... εφ' όσον δεν προκύπτει εκ του φακέλλου ουδέ αποδεικνύεται υπό του αιτούντος αντικειμενική ανυπαρξία των υπό της διοικήσεως γενομένων δεκτών πραγματικών περιστατικών' : Σ.Τ.Ε. αρ. 1415/58.

'Η διακριτική εξουσία της διοικήσεως διαφεύγει τον έλεγχο του ακυρωτικού, πλήν της περιπτώσεως καταχρήσεως εξουσίας ή της πλάνης περί τα πράγματα' : Σ.Τ.Ε. 1052/54. 15

"Η ουσιαστική αξιολόγησις της αποδεικτικής δυνάμεως αποδεικτικών στοιχείων, γενομένη υπό της Διοικήσεως κατ' ελευθέραν εκτίμησιν, μη δεσμευομένην εκ δικονομικών περί νομικής αποδείξεως κανόνων, τυγχάνει ανεπίδεκτος δικαστικού ελέγχου κατά την ακυρωτικήν διαδικασία": Σ.Τ.Ε. αρ. 1545/57. 20

'Η διάφορος ουσιαστική εκτίμησις και την αυτών έτι πραγματικών στοιχείων, γενομένη εις προσηθηθείσας πράξεις, ουδόλως θίγει την νομιμότητα της ήδη προσβαλλομένης αποφάσεως, δεδομένου ότι ανάγεται εις την περί των πραγμάτων κρίσιν του διοικητικού οργάνου, ήτις καθ' εαυτήν τυγχάνει ανέλεγκτος κατά την ακυρωτικήν διαδικασία' : Σ.Τ.Ε. αρ. 1133/55. 25 30

Στο συμπλήρωμα Νομολογίας του Συμβουλίου Επικρατείας 1935-1952, 1ος Τόμος, σελ. 41-43 αναφέρεται

5 μεταξύ άλλων ότι εκφεύγει του δικαστικού ελέγχου η συνεκτίμηση στοιχείων του φακέλου με άλλα αντίθετου περιεχομένου (Απόφαση Σ.Τ.Ε. 1618/50), όπως και η ουσιαστική κρίση της Διοίκησης αναφορικά με την εκτίμηση της βαρύτητας ορισμένων στοιχείων του φακέλου έναντι άλλων (Σ.Τ.Ε. αρ. 1329/46) ή η ουσιαστική εκτίμηση από τη Διοίκηση του αποδεικτικού υλικού (Σ.Τ.Ε. αρ. 1233/48).

10 Η νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου καθορίζει πρόμοια προσέγγιση πάνω στο υπό εξέταση ζήτημα. Στην υπόθεση *Αλέκος Παναγιώτου ν. Δημοκρατίας*, (1984) 3 Α.Α.Δ. 857, ο Δικαστής Μαλαχτός είπε τα εξής στη σελ. 862:

15 "The legal principles governing the interference by an Administrative Court with the determination of the factual basis of an administrative act or decision, are well known and have been expounded in many decisions of this Court. In the recent case of *Achilleas Nikou v. The Republic* (1983) 3 C.L.R. 1113 at page 1117 the following is stated:

25 "There is ample authority with regard to the non reviewability of the determination on the merits in respect of which I deal at length in the case of the Republic, through the *Public Service Commission v. Lefkos Georgiades* (1972) 3 C.L.R. 594, at pages 692-695. Suffice it to say that the administration's assessments of facts is not subject to judicial control by an administrative Court on a recourse for annulment. (See Zacharopoulos 'Digest of Caselaw' (1935-30 1952), Vol. 1, at p. 41, para. 251 under the heading 'Nonreviewability of the Determination of the Merits' and the numerous decisions of the Greek Council of State for the years 1961-1963, Vol. 'A' (A-N) p. 77, which may be condensed as follows:

35 "The ground for annulment directed against the administration's determination of the facts is rejected

as unacceptable or, questioning such determination on the merits, since same is not proved to be the product of a misconception of the facts or in excess of the extreme limits of the discetionary powers of the administration. Moreover, the ground for annulment referring to the inefficiency and misconception of the reasoning of the act against which the recourse is directed and attacking the determination of the facts made by the administration without exceeding the extreme limits of its discretionary powers is rejected as unacceptable'.

Further, it must be borne in mind that the applicant has failed to submit to the respondent the relevant information despite the repeated reminders to that effect ...."

Στην παρούσα περίπτωση δεν είμαι ικανοποιημένος ότι υπάρχει οποιαδήποτε πλάνη περί τα πράγματα ή κατάχρηση εξουσίας ή υπέρβαση από τη Διοίκηση των ακραίων ορίων της διακριτικής της ευχέρειας. Το συμπέρασμα των Καθ' ων η Αίτηση ότι κατά τον ουσιαώδη χρόνο ο Αιτητής δεν είχε τη μόνιμη κατοικία του στην κατεχόμενη κωμόπολη Καραβάς ήταν εύλογο και όχι αυθαίρετο. Το γεγονός ότι το συμπέρασμα αυτό δε συνάδει με τους ισχυρισμούς που περιέχονται στις γραπτές βεβαιώσεις τεσσάρων προσώπων τις οποίες είχε προσκομίσει ο Αιτητής και οι οποίες βρισκονταν ενώπιον των Καθ' ων η Αίτηση δε σημαίνει ότι, στη λήψη της επίδικης απόφασης έχουν αγνοηθεί από τη Διοίκηση. Σημαίνει μάλλον ότι δε δόθηκε σ' αυτές οποιαδήποτε αξιοπιστία ή βαρύτητα. Εφόσον υπήρχαν άλλα στοιχεία ενώπιον των Καθ' ων η Αίτηση που μπορούν να δικαιολογήσουν το συμπέρασμα στο οποίο έχουν καταλήξει, των οποίων η αξιολόγηση και εκτίμηση ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των Καθ' ων η Αίτηση, το Δικαστήριο δεν μπορεί να επέμβει έστω και αν το ίδιο δυνατό να έκαμνε διαφορετική εκτίμηση και δυνατό να κατέληγε σε διαφορετικό συμπέρασμα αν η αξιολόγηση και εκτίμηση των συλλεγέντων στοιχείων ήταν

δικό του έργο και ευθύνη."

5 Ανυπόστατο είναι επίσης το επιχείρημα του Αιτητή στο βαθμό που καλεί το Δικαστήριο να λάβει υπόψη του και/ή να αξιολογήσει αποδεικτικά στοιχεία, βεβαιώσεις
10 προσώπων πάνω σε ουσιώδη γεγονότα, τα οποία δεν είχαν ποτέ τεθεί ενώπιον της Επιτροπής κατά το χρόνο της μελέτης του αιτήματος του Αιτητή και της έκδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης αναφορικά με αυτό. Έχει επα-
15 νειλημμένα τονιστεί ότι ο δικαστικός έλεγχος μιας διοικητικής πράξης ή απόφασης γίνεται με βάση τα δεδομένα που το διοικητικό όργανο είχε ενώπιόν του κατά τη λήψη της απόφασης. Σχετικές επί του προκειμένου είναι οι αποφάσεις της Ολομέλειας στην Προσφυγή 779/87* Νίκος Ζαβρός ν. Δημοκρατίας, και στην Αναθεωρητική Έφεση αρ. 832** ΕΕΥ και άλλος ν. Γεώργιου Ματθαίου.

20 Η Διοίκηση δεν αμφισβητεί ότι έχει υποχρέωση να εκδώσει προσφυγική ταυτότητα σε οποιοδήποτε άτομο που πληροί τα κριτήρια του όρου "εκτοπισθείς" όπως αυτά καθορίζονται στο Σχέδιο Βοηθείας Εκτοπισθέντων και Παθόντων που είναι ενσωματωμένο στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 13.503 ημερομηνίας 19 Σεπτεμβρίου 1974, σύμφωνα με το οποίο "Εκτοπισθείς για τους σκοπούς του Σχεδίου θεωρείται το άτομο του οποίου -

25 "(ι) Η μόνιμος κατοικία ευρίσκεται εις κατελημμένην υπό των Τούρκων περιοχή ή κατέστη απροσπέλαστος, ή

(ιι) .....

(ιιι) ....."

30 Είναι επίσης γεγονός αποδεκτό τόσο από τον Αιτητή όσο και από τη Διοίκηση ότι η περιοχή στην οποία βρίσκεται η οικία αρ. 19 της οδού Πατρών στο Καΐμακλί δεν έχει

* Η απόφαση που εκδόθηκε στις 26 Ιανουαρίου 1989.

** Η απόφαση που εκδόθηκε στις 12 Ιουλίου 1990.

ποτέ καταληφθεί από τους Τούρκους ούτε έχει ποτέ κατα-
 στεί απροσπέλαστη, ενώ η περιοχή στην οποία βρίσκεται η
 οικία αρ. 3 της οδού Τρύφωνος στην Αμμόχωστο έχει κατα-
 τηληφθεί από τους Τούρκους κατά τη δεύτερη φάση της
 Τούρκικης εισβολής η οποία άρχισε στις 14 Αυγούστου 5
 1974 και έκτοτε παραμένει απροσπέλαστη.

Το πρώτο ερώτημα που προκύπτει αφορά την έννοια
 της φράσης "μόνιμος κατοικία" στο κείμενο της πιο πάνω
 Υπουργικής απόφασης. Θα πρέπει επί του προκειμένου
 να παρατηρήσω ότι, όπως προκύπτει από τις αποφάσεις 10
 της Επιτροπής ημερομηνίας 15 Σεπτεμβρίου 1988 και 23
 Οκτωβρίου 1989, καθώς και από τις επιστολές του Λει-
 τουργού Εγγραφής προς τον Αιτητή ημερομηνίας 20 Σε-
 πτεμβρίου 1988 και 10 Μαρτίου 1990, η Διοίκηση ταυτίζει
 τη φράση "μόνιμος κατοικία" με τη φράση "συνήθης δια- 15
 μονή". Η ταύτιση αυτή είναι κατά τη γνώμη μου ορθή και
 υποστηρίζεται από τις αποφάσεις στις υποθέσεις *Ξάνθη*
Χαραλάμπους και άλλοι ν. Δημοκρατίας (1991) 4 Α.Α.Δ.
155 και *Razis and Another ν. Republic (1979) 3 C.L.R. 127,*
 στις οποίες αποφασίστηκε ότι "μόνιμος κατοικία" στο κεί- 20
 μενο της εν λόγω Υπουργικής απόφασης σημαίνει τη συ-
 νήθη διαμονή ενός ατόμου σε αντιδιαστολή με την προσω-
 ρινή ή έκτακτη διαμονή.

Και οι δύο πλευρές συμφωνούν ότι το βασικό επίδικο
 θέμα ενώπιον της Επιτροπής ήταν ποιά από τις δυο κα- 25
 τοικίες, εκείνη της Αμμοχώστου ή εκείνη του Καΐμακλίου,
 ήταν η μόνιμη κατοικία του Αιτητή κατά τον ουσιώδη
 χρόνο της εισβολής. Όπως προκύπτει από το κείμενο της
 επιστολής της στον Αιτητή, ημερομηνίας 10 Μαρτίου
 1990, το εύρημα της Διοίκησης πάνω στο επίδικο αυτό 30
 θέμα, το οποίο αποτελεί και την αιτιολογία της προσβαλ-
 λόμενης απορριπτικής της απόφασης, είναι ότι "ο τόπος
 της συνήθους διαμονής σας (του Αιτητή) μέχρι και την 1η
 εισβολή ήταν το Καΐμακλί, οδός Πατρών αρ. 19 και όχι η 35
 Αμμόχωστος". Όπως έχω ήδη αναφέρει το εύρημα αυτό
 της Επιτροπής δεν μπορεί να προσβληθεί ως αυθαίρετο
 κάτω από τις περιστάσεις της παρούσας υπόθεσης. Παρά
 ταύτα, επισημαίνω όμως το γεγονός ότι το εύρημα αυτό

καλύπτει την περίοδο μέχρι και την 1η εισβολή. Αποτελεί όμως, στην περίπτωση του Αιτητή, αρκετή αιτιολογία για την απόρριψη της αίτησής του; Η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι, κατά τη γνώμη μου, αρνητική. Ο ουσιώδης χρόνος για όσους ισχυρίζονται ότι είχαν τη μόνιμη κατοικία στους στην Αμμόχωστο είναι ο χρόνος της δεύτερης Τούρκικης εισβολής η οποία, όπως όλοι γνωρίζουμε, άρχισε στις 14 Αυγούστου και συμπληρώθηκε λίγες μέρες αργότερα. Αναφορικά με τον ουσιώδη αυτό χρόνο η Επιτροπή δεν έχει προβεί σε κανένα εύρημα και ως εκ τούτου η προσαλλόμενη απόφαση παραμένει χωρίς οποιαδήποτε αιτιολογία. Θα μπορούσα επί του προκειμένου να επισημάνω ακόμα ότι, εν όψει άλλου ευρήματος της Διοίκησης, σύμφωνα με το οποίο μεταξύ της πρώτης και της δεύτερης εισβολής ο Αιτητής είχε μεταφέρει στην οικία της συζύγου του στην Αμμόχωστο το υπόλοιπο της οικοσκευής του που είχε παραμείνει στην οικία στο Καϊμακλί, θα ήταν εντελώς παράλογο για τη Διοίκηση να συμπεράνει ότι ο Αιτητής μετά την πλήρη εκκένωση της οικίας που νοικίαζε στο Καϊμακλί, διατήρησε εκεί τη συνήθη διαμονή του.

Όπως προκύπτει από την Ένσταση και το περιεχόμενο του φακέλου, η Διοίκηση απέδωσε καθοριστική σημασία στη δήλωση του Αιτητή ότι μετέφερε όλα τα πράγματα του από το Καϊμακλί στην Αμμόχωστο επειδή είχε θεωρήσει την περιοχή Καϊμακλίου ως επικίνδυνη λόγω των εχθροπραξιών. Όπως δε προκύπτει επίσης από την Ένσταση και από ορισμένα έγγραφα στο φάκελο, μεταγενέστερα της 23ης Οκτωβρίου 1989 που λήφθηκε η προσαλλόμενη απόφαση, η Διοίκηση αγνόησε το γεγονός της εκκένωσης της οικίας στο Καϊμακλί εφαρμόζοντας την πολιτική που ακολουθεί να μη θεωρεί οποιαδήποτε μετακίνηση που έγινε λόγω του πραξικοπήματος ή της εισβολής ότι συνεπάγεται αλλαγή της συνήθους διαμονής. Παρά το γεγονός ότι δε φαίνεται καθαρά ότι στην εφαρμογή της πιο πάνω πολιτικής της Διοίκησης οφείλεται μερικώς τουλάχιστον η έκδοση της προσαλλόμενης απόφασης, θα ήθελα να υποδείξω ότι η πολιτική αυτή της Διοίκησης ούτε συμβιβάζεται ούτε πηγάζει από την Υπουργική απόφαση για το Σχέδιο Βοήθειας Εκτοπισθέντων και Παθόντων, την οποία η

Διοίκηση έχει καθήκον να εφαρμόζει χωρίς να περιορίζει την εφαρμογή της καθ' οιονδήποτε τρόπο που δε δικαιολογείται από το κείμενό της.

Είναι φανερόν από τα ενώπιόν μου στοιχεία ότι η Επιτροπή παρέλειψε να κάμει τη δέουσα έρευνα αναφορικά με τον ουσιώδη στην περίπτωση του Αιτητή χρόνο και ακολούθως να προβεί στα αναγκαία ευρήματα ως προς τη μόνιμη κατοικία του Αιτητή κατά τον αμέσως προηγούμενο της δεύτερης φάσης της εισβολής χρόνο. Κηρύσσω, ως εκ τούτου, την προσβαλλόμενη απόφαση ως άκυρη και επιδικάζω προς όφελος του Αιτητή ποσό £75 έναντι των εξόδων του. 5 10

*Προσφυγή επιτυγχάνει.
£75.- έξοδα υπέρ του αιτητή.*